

ייצג פון פריי

תולדות | עיונים | הערות

התחזקות | התעוררות | מכתבים

בעניני רביה"ק מברסלב זי"ע

מכתבי מוהרנ"ת - עלים לתרופה, עם מכתבים חדשים והוספות מכת"י
ביאורים וצינונים, הערות והארות

פרשת בשלח (שירה)
שנת תשע"ה

וישב בביתו בתחילת הזמן [היינו בתחלת זמן הלימודים שמתחיל בדרך כלל אחר חג הפסח סוף חודש ניסן] בורא רפואות ישלח להם רפואה שלימה בתוך שאר חולי ישראל (חסר).

בכל עת רואים מכל צד שאין נמצא שום עולם הזה כלל, כמו שאמר אדמו"ר ז"ל (ליקו"מ ח"ב סי' קי"ט), ואין לנו בעולמנו אלא מה שעוזר השם יתברך להתגבר לחטוף איזה טוב כל מה שנוכל. ותהלה לאל רואים בכל יום הרחבות נפלאות בתוך הצרות, וצמיחת קרן ישועה בכל עת, אך עדיין צריכין תפלה ולאפשי ברחמי טובא, שירחם עלינו השם יתברך ויאמר לצרותינו די, וישוב אלינו וירחמינו, ויצילנו ויושיענו משונאינו ורודפינו חנם.

ודע בני חביבי שכל אנ"ש קבלו עליהם בשבת להתענות בה"ב הבאה עלינו לטובה, ומהראוי שגם אתם תצטרפו עמנו, אולי יענה לנו ה' ויחוס על כבודו הגדול, ויעשה למען שמו להפיל שונאינו תחתינו, ולא יוסיפו לבזות אותנו ואת הספרים הקדושים והנוראים, ואמת מארץ תצמח (תהלים פה, יב) ויקוים (ישיבה ג, ט) תתן אמת ליעקב וכו', ואם לא עכשיו אימתי.

הומה עלי לבי על כל אחד ואחד, מעי מעי אחילה, עתה עתה נאמר על בני הנעורים (איכה ה, א) תשתפכנה אבני קודש בראש כל חוצות, ואין איש מאסף אותם הביתה, [עיי' ליקו"מ ח"ב סוף סי' ס"ז כשיש צדיק שהוא הראש בית, או יש בחינת ראש ויש בחינת בית, ואזי כל בני הדור הם בחינת בני בית, אבל כשנתלק ונתעלם זה הראש שהוא הפאר והחן והחשיבות של העולם וכו', או אין בית ומתנגלים בחוצות ח"ו, ועל כן נקרא ראש כל חוצות, כי נתעלם ח"ו בחינת ראש בית, ועל זה נאמר תשתפכנה אבני קודש בראש כל חוצות בני ציון היקרים המסולאים בפו וכו', דהיינו שישראל קדושים נתנגלים ח"ו בראש כל חוצות, כי נתלק ונתעלם הראש בית] ואפילו מי שרוצה לנוס ולברוח לבית שמגדלין בו תורה ותפלה, רודפין אותו בכל מיני רדיפות, ומי יודע מה יהיה להבא, כי הבעל דבר התפשט מאוד לאורך ולרוחב מבחוץ ומבפנים, מחוץ תשכל חרב ואש המחלוקת רח"ל, ומבית מתגבר התאוות וההרהורים והבלבולים, וטרדות הפרנסה ומחלוקת שבבית וכו', צר ומצוק מכל צד, על מי לנו להשען על אבינו שבשמים.

זאת נחמתי בענייני שאנו יודעים על כל פנים מאמתת הצדיק האמת ומתורתו הק', המחיה ומשיב את כל אחד ואחד בכל מקום שהוא. ועל זה הם חורקים שיניהם להרחיק ח"ו מזה [היינו אף שאנו כמו שאנו עכ"פ אנו יודעים מרב"ל, וזה בעצמו שאנו יודעים מרב"ל על זה חורקים שינם], אבל חסדי ה' לא תמנו ולא כלו רחמי לעולם. ובנפלאותיו העצומים הוא יתברך בעזרינו לחזקינו ולאמצינו ולתקפינו בכל פעם יותר ויותר, לאחוז בכל כוחינו בכל חושינו בהצדיק האמת ובתורתו הק' ובשמו הק', בה' חסיתי שזוכה כולנו להיות נמנין בכלל עדתו הק' בזה ובכא לנצח.

אשרינו מה טוב חלקינו, ואחר כל מה שעובר עלינו אף על פי כן אשרינו. יאבדו המתנגדים ולאף כיוצא בהם, ודבר אחד מדברי תורתו ושיחותיו הק' אל יתבטל. כל עוד רוח חיים באפינו, כל זמן שהנשמה בקרכינו, נודה ונשכח להשם יתברך על אשר זכינו להיות בחלקו הק', חבלים נפלו לנו בנעימים וכו' (תהלים טו, ח).

והנה כבר היו אצל האדון הגאראדניטשע ואצל הסטראפטשיע, וכולם נשבעו בשבועות חמורות שלא יעשה לי שום דבר, וכפי הנראה תהלה לאל דבריהם אמת. רק הפחד היה מאנשי הפאליציע [מאנשי האדון הקטנים הדלים בכפר ברסלב, שקבלו שחר והיו ידם עם מתנגדי מוהרנ"ת, עיי' מכתב קפ"ג. ועל זה נתכוון בימי התלאות "בפראשעניע ביקש (מוהרנ"ת ואנ"ש) את הגאראדניטשע שלא ישיב תשובתו על הפראשעניע הזאת על ידי הפאליציע. יען כפי הנראה שיר הפאליציי מקבל שחר מהרודפים, רק ישיב תשובתו על ידי הפאליציעטאווע סאר (שהיה אז כמו הגאראדניטשע אפראווע שבזמננו)] שהמוסרים רצו להסיתם בלא הגאראדניטשיק מחמת שהוא חולה קצת, וכן היה עולה על דעתם. אך ברחמי השם יתברך חזרו מזה מחמת אימת המשפט הגבוה מהם שלא ילכדו ברשת על ידי עוולה כזאת, וגם נמצאו אנשים מבחוץ שדברו על לבם שלא יעשו דבר כזה. אבל כוונת הרשעים היה להרע, וה' הפיר עצתם. כן יפירם ויהרסם ה' ויעקרם וישברם ויכניעם תחתינו, ויתגלה האמת בעולם, חזק בני ושמה נפשך בישועת ה', ותבקש על להבא וכו'.

דברי אביך

נתן מברסלב

סימן קפ"ד

ברוך השם, יום א' קדושים, תקצ"ה

אהובי בני חביבי מכתבך קבלתי עתה, וכבר הקדמתי לשלוח לך בכוקר מכתבי על ידי ר' מאטיל [אפשר ר' מרדכי ב"ר יעקב מטולטשין מתלמידי מוהרנ"ת. או ר' מאטיל הנגיד הנזכר במכתב קצ"ו שהיה באומאן, או אפשר ר' מאטיל ב"ר שא' הנזכר במכתב תל"ג], ובוודאי שמעת גם מר' מאטיל מה שהפחידו אותי בערב שבת העבר. השם יתברך ירחם שיהיה לכפרת עון ויתהפך לטובה גדולה. לעת עתה נשקט הדבר, ברוך השם אשר עזרנו עד הנה.

גם היום היה בכיתי הנגיד ר' משה לאנדע מאומאן [עיי' סימן קפ"ג] ומאליך תבין שהוא לטובתינו, והוא לקוץ מכאוב המתנגדים, שיניהם יחרקו ונמסו וכו', מציל עני מחזק ממנו וכו', יחוס עלינו ויושיענו ישועה שלימה מהרה שלא יבוא עלינו עוד שום פחד כלל, ויראו שונאינו ויבושו, ויקוים באי"ר אויבי ישובו יבושו ר"ע [עיי' ליקו"מ ח"א סי' רע"ז ר"ת של חודש אי"ר].

ונפלאותי עליך בני חביבי שלא הודעתנו דבר מידינו ר' נחמן טולטשינער [מגדולי תלמידי מוהרנ"ת ומשמשו הנאמן. ועיי' מכתב קע"ב שבעת המחלוקת ברח' ר' נחמן מביתו ומעירו לאומאן, והיה שם ביחד עם מוהרנ"ת ז"ל, ואפשר שעכשיו בא בחזרה מאומאן לטולטשין, ולכן ביקש מוהרנ"ת מבנו שדר בטולטשין להודיעו משלומו]. נא מאד להודיעני משלומי על ידי מוקדם. והשם יתברך ישלח רפואה שלימה לבנך [עיי' מכתב ק"פ ולקמן מכתב קפ"ו - ק"צ שבתו של ר' יצחק היתה חולה, וכאן מזכיר שגם בנו נחלה]. ולבני נחמן שיח"י [ר' נחמן בן מוהרנ"ת שגולד בשנת תקפ"ח, ובזמן כתיבת המכתב היה ילד בן ט' שנה] שגם הוא היה חלוש בשבוע העבר, וכפי הנראה הוא ענין חולי הקדחת ח"ו רח"ל, ועדיין הוא חלוש קצת

דברי אביך המצפה לישועה

נתן מברסלב

ושלום לכל אנשי באהבה רבה, ובפרט לידידי כנפשי הותיק האברך פרי צדיק מו"ה נחמן בן חיה שיחי' (ר' נחמן בן הר"ר זלמן חתן רביז'ל, והרבנית מרת חיה ז"ל בת רביז'ל, דר בטולטשין). השם יתברך יזכנו לראות עמו פנים אל פנים, ויזכה לילך בדרכי אבותיו הק' זי"ע באמת, למען ייטב לו לעד.

נתן הנ"ל

ומאליך תבין ליתן האגרת לקרותו לאוהבינו האמתיים ולגנוז הטוב מהזרים, וכל זר לא יאכל קודש.

סימן קפ"ה

ברוך השם, יום א' בהר תקצ"ה לפ"ק

לאהובי בני חביבי מו"ה יצחק נ"י

ושלום וחיים וכל טוב בזה ובבא לנצח.

מכתבך קבלתי, וכבר ידעת שאיני יוצא החוצה על כן לא היה לי עם מי להשיבך (מריבוי ההתנגדות על מוהר"ת באתו זמן לא יכול היה להתראות החוצה, עד שהיה מוכרח לישב בביתו עיני ס' קפ"ב וזאי אפשר לי לילך אל החוץ, כי יוצאים נערים ומקלים ומבזים אותי בכל מיני בזיונות). השם יתברך ירחם שיתהפך הכל לטובה גדולה לכולנו, וילבשו בושט וכלימה המגדילים עלינו, וירונו וישמחו החפצים צדקי, ויאמרו תמיד יגדל ה' (תהלים לה, כז).

ותהלה לאל ה' עוזר לי, שאני על פי הרוב בשמחה על עוצם נפלאות חסדו הנצחי שזכיתי לשמוע כל מה ששמעתי ולכותבם על ספר להודיעם לבני האדם וכו' (השוה לעיל מכתב קפ"ג ו"ג זכתי לכתוב ספריו הקדושים)]. ובאמת כולכם גם אתם צריכים לשמוח בזה בכל יום, כי לא דבר ריק הוא מכם, כי הוא חייכם לנצח. וחלילה שיהיה שום דיבור ישן אצליכם, כי הם דברים הנובעים. כל דיבור ודיבור הוא באר מים חיים, מים קרים על נפש עיפה המתחדש בכל יום ובכל עת, מחיה כל נפש החפץ בחיים, משיב בשבעה משיבי טעם (עיי' לקו"מ ח"ב ס"ה) מגלה גדולת הבורא והתנוצצת אלקותו ית', מה שאין הפה יכול לדבר כל אחד כל חד כפום מה דמשער בלביה [עיי' שיחות הר"ן ס"ב ע"ה] כי אני ידעתי כי גדול ה']. ויותר מהמה הם עולים עד אין סוף וכו'.

רבות עשית ה' אלקינו נפלאותיך ומחשבותיך אלינו וכו' (תהלים מ, ו). ובעל הנפלאות אשר עד הנה עזרני כל כך, גם עתה אל יעזבנו, ויעזרני ויושיעני מהרה, ויפיל ויכניע שונאינו תחתינו, אתה האל עושה פלא, למענך ולמען הצדיק האמת, תשפילם עד עפר ממש, ולה' הישועה.

והנה עוצם תשוקתך לקדושת שבועות של אדמו"ר הנורא והנשגב ז"ל, אשר אמיתתו וקדושתו חופף עלינו כל היום, בפרט בעת קיבוץ הקדוש שלנו [תתבונן בדברי מוהר"ת כאן, שהזכירם להתאסף אצל מוהר"ת בעת הקיבוץ הקדוש זוכים בזה להסתופף ולהיות בצל קדושתו ואמיתתו של רביז'ל אשר חופף על מוהר"ת כל היום ודו"ק]. תשוקתך וצעתך עושה רושם בעזרת השם יתברך. ואם נזכה אספר לך אי"ה פנים אל פנים בחג השבועות הקדוש הבאה עלינו לטובה.

אך עדיין אתה וכולכם צריכים להשתוקק ולכסוף הרבה לקדושת שבועות האמת, שזוכה להתועד כולנו. ולהתפלל הרבה להשם יתברך שיהיה בשלום ושלחה, ומפחד אויב תצור חיי וחיי כולנו. ונזכה לדבר בשמחה דברי אמת המחייב את הנפש לנצח, הנובעים מהנחל נובע הקדוש והנורא. ושומע תפלת כל פה ישמע תפלתנו ויושיענו למען שמו.

דברי אביך המצפה לישועה מהרה

נתן מברסלב

סימן קפ"ו

ברוך השם, יום א' ג' סיון תקצ"ה לפ"ק

אהובי בני חביבי, כבר שמעת את הישועה הגדולה אשר עשה השם יתברך עמנו להפליא

[אפשר שישועות ה' הנזכר הכוונה למשי"כ בימי התלאות שבאותן הימים הגיע תשובת הגאבירנאטאר, ובו מתרה את אנשי הפאליציי בעיר ברסלב שישכנוו שלום בעיר, ולא יוסיפו בני עולה לענות את מוהר"ת, ולכן דייק מוהר"ת בסוף המכתב "ובפרט באומאן". כיון שגם שם הגישו מכתב בקשה להנצל מהם כמיש לעיל מכתב קע"ו-ק"פ, וכן לעיל מכתב קפ"ד וזכעת נשמע פה שבא סאוועטניק [חוקר] לאומאן על אודות הפרצות שעשו להקלוזו שלנו". וכבר הזכרנו לעיל (בהערות מכתב קע"ו, ובפתח דבר לחג הפסח שנת תקצ"ה) שבהיות מוהר"ת ז"ל באומאן כתב בקשה פרעשניע להגאבירנאטער מקאמיניץ (כי ברסלב היא פלך קאמיניץ), על אשר נפלים עליו בהכאות ווריקות אבנים, וברוב צדקתו לא הזכיר בהפראשעניע מהיכן נצמח כל זה, כדי שלא תזיק הפראשעניע לראשי המתנגדים, כי לא רצה מוהר"ת למסרם בפני השרים בשום אופן. ובפראשעניע ביקש את הגאבירנאטאר שלא ישיב תשובתו על הפראשעניע הזאת על ידי הפאליצע, יען כפי הנראה שיד הפאליצע מקבל שוחר מהרודפים, רק ישיב תשובתו על ידי הפאליצעטאווע סאר (שהיה אז כמו הגארדידסקרוי אפראווע שבומננו), אך נתעכב תשובת הגאבירנאטיר עד קודם שבועות, ואז הגיע תשובתו על ידי הפאליצעטאווע סאר, ומשם נשלח להפאליצע לברסלב. ובתשובת הגאבירנאטאר ביהו לשרי הפאליצע על השערוריות הנמצאים בעיר ברסלב. ויעד בהם כי אם יקבל עוד פראשעניע כזאת אודות הכאות מוהר"ת, ידחה כולם ממשמתם. ואז התחיל שרי הפאליצע להטיל אימה ופחד על הרודפים הרשעים, שמחיים והלאה לא יזכר ולא יפקר שום הכאה ווריקת אבנים על מוהר"ת ז"ל ועל אנשיו (ימי התלאות)]

ויותר מזה תשמע ממוסר כתב זה ידידנו ר' סענדיר נ"י, וכעת אין לחדש כלל, וגם הוא קודם התפלה. והשם יתברך יעזרני שכאשר תבואו לשלום ביום מחר אי"ה, נזכה לספר ישועת ה' בשמחה, ונזכה לראות ישועתו יותר ויותר, ויתגלה האמת בעולם.

דברי אביך המודה על העבר ומבקש להבא כאשר החל השם יתברך להראות חסדו, כן יגמור בעדינו לטובה מהרה בכל האופנים, ובכל מקומות מושבות אנשי הכשרים והיראים באמת שיחי, ובפרט באומאן, ויראו שונאינו ויבושו, ואנחנו נגיל בה' בקדוש ישראל נתהלל.

נתן מברסלב

סימן קפ"ז

ברוך השם, יום א' פרשת שלח לך, תקצ"ה לפ"ק.

אהובי בני חביבי, קבלתי מכתבך עם הב' זהובים, והשם יתברך ירחם וישלח מהרה רפואה שלימה לכתך תחי' [בתו של ר' יצחק היתה בימים ההם חולה כמיש גם לעיל מכתב ק"פ שבתו של ר' יצחק היתה חולה, ואפשר שהחולאת הג'ל נמשכה עד כעת. ועיי' מכתב קפ"ח "קבלתי מכתבך עם הב' זהובים", ובמכתב קפ"ט]. ותשוב לאיתנה מהרה. והנה מוסר כתב זה יספר לך אשר עבר פה, ובוודאי הכל לטובה.

ובענין הרדיפות והצרות וההכאות וכו' שעשו לכם לכל אחד ואחד בטולטשין [כנראה שאחרי חג שבועות התגברה מחדש המחלוקת על אנשי בעיר טולטשין]. מאלים תבינו איך להתנהג ולטעון עמהם בפניהם, ואל יתביישו, ואל יתבטלו, ואל יפחדו, ואל יתנו מפניהם כלל [עיי' לעיל סוף מכתב קע"ה]. כי ד' אתנו להושיע אותנו אל תיראום. ומוסר כתב זה יספר לך הכל, ואין לי שום פנאי להאריך כלל.

התיצבו וראו את ישועת ה' כי כאשר התחיל להושיענו, כן קוינו אליו בכחו הגדול של הזקן דקדושה שיגמור להושיענו מהרה ישועה שלימה, ויראו שונאינו ויבושו וכו' (רביז'ל קרא עצמו "קן דקדושה" עיין חיי מוהר"ן ס' קכ"ג וס' רפ"ט. מוהר"ת בבטחון הגדול על הש"ת ועל כח קדושת רביז'ל ראה כבר מראש את הישועה שלימה, ואיך שהמתנגדים יפלו לפניו באין דבר, ואף שעכשיו עדיין היתה באמצע תבערות אש המחלוקת ובטולטשין רדפו והכו את אנשי, גם בברסלב לא נשקט כלל המחלוקת, עד שבפרשת מטות סגרו את מוהר"ת בהתפיסה כמסופר לקמן מכתב קצ"ד, עכ"ז הו"ל למוהר"ת לדבר ברור שהישועה קרובה לבוא, ולבסוף יפלו המתנגדים לפניו. כאשר באמת כן נתקיים].

דברי אביך המצפה לישועה

נתן מברסלב

מה שפירוש [רביזיל] על פסוק בצר הרחבת לי [בלקויא סי קצי"ח]. ובפרט לשמח את עצמו בכל פעם מה שניצלת ממה שניצלת לבלי להיות מתנגד ח"ו על אמת כזה, אשר הוא סמיכתו ותקוותו בזה ובכא לנצח, ולהסתכל מה יעשו החולקים כשעוברים עליהם צרות יותר מאלה, במה יחיו עצמן, אם במה שמכים חלונות, ושופכין דמים, ורודפין נפשות ישראל בחנם כל כך.

בני חביבי צריך שתשים לבך שכל מה שאנו מדברים, אין כוונתנו לדיבורים בלבד ח"ו, כי אם לילך בזה ולהציל נפשו על ידי זה, בפרט בעת צרה ח"ו, שמאד צריכין להכריח עצמו למצוא הרחבה בתוך כל הדחקות והיסורים שבעולם, כי אדם לעמל יולד וכו' [איוב ב, ז], וכבר דיברנו בזה הרבה.

ואני חוזר על כל הצדדים בכל פעם, ואיני מוצא שום חיות ותקוה ומנוס והצלה בכל מה שעובר על האדם בזה העולם, כי אם כח הצדיק האמת, כי אלמלא מילחא לא הוי עלמא יכול למסבל מרירותא וכו' [ליקוימ ח"א סי כ"ג], ומה גדלו חסדי ה' ונפלאותיו עלינו שזכינו להנצל מלהיות מתנגד על טוב אמתו כזה, שהוא הממתיק כל המרירות וכו', והוא סמיכתו ותקוותו לנצח.

והנה מאלו תבין שבוודאי לפי דעתנו לא היינו מסכימים גם עתה לקרוא דאקטיר, אך בענין זה קשה לעמוד נגד בני בית, למנוע מלקרוא דאקטיר. אך אל תצער על זה, כי השם יתברך יכול לרפאות ברחמיו, אף על פי שקוראים דאקטיר [מיתאמרא בשם מוהר"ג שאמר שהקב"ה גדול כל כך שיוכל לרפוא אף ע"י רופאים, וכנראה שמקור השיחה מהמכתב הזה]. כי דרכי ה' נפלאים מאתנו מאד. אך תשתדל בחכמתך לדבר עם הדאקטיר שימעט ברפואות בכל מה דאפשר. אך אם יהיה ח"ו דעת הדאקטיר לחתוך שם ח"ו, תראה להשתדל שיתרשל בזה, כי אין דעתי מסכמת לזה כלל, רק לבקשו אולי יוכל להשתדל לרכך על ידי איזה רפואות. ולה' הישועה והרחמים לשלוח לבתך רפואה שלימה מן השמים מהרה.

והנה אני טרוד מאד, כי בדעתי לנסוע למחר אי"ה לאומין, השם יתברך יוליכני לשלום [נראה שלמעשה לא נסע מוהר"ג או לאומן כיון שלא נזכר כלום במכתבים הבאים מנסיעה זוה, ובפרט שמבואר לקמן מכתב קצי"א שבעש"ק פ' בלק היתה נערכה חתונת הרה"ח ר' דוד צבי בן מוהר"ג] יותר מזה אין פנאי להאריך, חוק בני וחוק ושמה נפשך בכל מה שאפשר, ובטח בד' כי לא יעזוב אותנו למען שמו הגדול.

דברי אביך המצפה לישועה

נתן מברסלב

סימן ק"צ

בעזרת השם יתברך יום ד' בלק תקצ"ה לפ"ק

אהובי בני חביבי מכתבך קבלתי עתה, והומה עלי לבי על גודל צערך מכתך תחי, המקום ירחם וימהר לרפאות אותה מן השמים [עיי' מכתב קפ"ו]. אף על פי שאתם משתמשים בדאקטיר, אשר המה מהבל יחד, עם כל זה טוב ה' לכל, לכל המכות ולכל הדברים וכו' [ליקוימ ח"א סי י"ד וז"ל: טוב ה' לכל זה בחינת תפלה שמאמין בה' שהקב"ה טוב לכל, הן לרפואה וכו' כשמאמין כן בוודאי יהיה עיקר השתלדותו בתר קוב"ה ולא ירוף אחר תחבולות רבות וכו'. וזה שרייק מוהר"ג לרפאות אותה "מן השמים" ולא על ידי בשר ודם], כי הוא יתברך רב להושיע. ואין לנו על מי להשען כי אם עליו ית', שיעשה למען רחמי המרובים, ולמען צדיקיו האמיתיים, ויושיענו מהרה בכל מה שאנו צריכין להוושע אכ"י.

והנה רבות מחשבות בלב איש וכו', והיום קודם התפלה התחילה מחשבתי לחשוב למהר לעשות הנשואין מיד אחר שבת קודש [בנו של מוהר"ג הרה"ח ר' דוד צבי נתחנן באותן הימים עם בת חורגו מרת חיה בת אשתו של מוהר"ג מרת דישל, מוהר"ג החליט לערוך את החתונה מיד כמ"ש לקמן מכתב קצי"א]. וקרוב בדעתי לקיים כן, אך עדיין לא דיברתי בזה עם שום אדם, כי אני צריך עדיין להתיישב בזה. על כן מאלו תבין איך דעתי טרודה עתה, ואי אפשר לי להאריך כלל, רק אתה תעשה את שלך, ותמהר לזרו את אנ"ש שבטולטשין, שישלחו לי על זופיצע לבני שיחי, כי קרוב הדבר מאד שיהיו הנשואין מיד אחר שבת קודש.

סימן קפ"ח

ברוך השם, יום ד' שלח תקצ"ה לפ"ק

אהובי בני חביבי, קבלתי מכתבך עם האגרת ה' העניך [אפשר ר' העניך אחיו של ר' יעקב מטולטשין, מאנ"ש וממקורבי מוהר"ג כמ"ש במכתב קפ"ח] עם ה' זהובים. וכעת אין שום חדש להודיע. כי כבר שמעת שר' ניסן בר' קלמן [עיי' מכתב תל"ג שנזכר ר' ניסן קרובו של הרב מאנ"ש שהיה באומאן] ישב בתפיסה מעת לעת, וביום ב' הוציאו אותו.

ובני הנעורים עדיין חותרים וזורקים קצת אבנים, אבל כבר פחד גדול עליהם, כי ביום א' חיפשו כולם לתופסם. ומשה המהופך היה אצל הרב דפה אתמול, וצעק על נפשו הרבה [הכוונה להרה"צ ר' אהרן הרב דק"ק ברסלב, תלמיד רביזיל, ומשה הוא הנזכר ג"כ במכתב קפ"ב "משה המהופך לשמה ומשואר" ראש החולקים משה חניקעס, ונראה שמפני שהגיע מקאמיניץ התראה להפאליציי שישמרו על מוהר"ג שלא יצטרו אותו, הרגיש משה ח. שאין בידו לעשות עוד רע למוהר"ג]. ודעתו מטורפת כדרכו מאז, אך עתה הוא מבוכלב יותר, וצר לו מאד מאד.

השם יתברך ירחם עליו שיסור מעליו הרוח רעה, וישוב אל האמת בכל לב, וישתדל לתקן את אשר עיוות כל כך, כאשר הוא רואה מעט גם עתה בתוך טירוף הדעת שלו, המקום ירחם עליו ועלינו להצילנו משונאינו ורודפינו חנם, ויתן האמת ליעקב וכו'.

והשם יתברך ישלח רפואה שלימה לבתך תחי' בתוך שאר חולי ישראל, והזהר בני גם עתה לזכור בכל יום בעלמא דאתי בכלל ובפרט, כי זה חובה על כל אדם איך שהוא, ובכל מה שעובר עליו. כי כל מה שעובר על האדם בכל יום, הכל הם רמזים להתקרב אליו ית', בכל מקום שהוא, כי השם יתברך מצמצם את עצמו מאין סוף עד אין תכלית וכו' [עיי' ליקוימ ח"א סי נ"ד], זכור זאת היטב ושמור את הזכרון הזה היטב בכל יום, כי הזכרון בעצמו טוב מאד.

וכל הרעש הגדול והרוח סערה של המחלוקת הגדולה שנתעוררה עלינו, הכל הוא נמשך מהרע עין שמתגרה בהצדיק האמת [שם בליקוימ]. העוסק להזכיר את העולם בכל יום בעלמא דאתי [עיי' מכתב קפ"ג] כי אין מי שידבר ויעסוק בזה כמוהו. ומאחר שבחסדו הנפלא יתברך ניצלנו על כל פנים מלהיות חולק ומתנגד עליו, חובה עלינו להרגיל עצמינו לילך בדרכיו הקדושים, לזכור בכל יום בעלמא דאתי וכו' כנ"ל. ויש בזה הרבה לדבר ואין פנאי, גם אי אפשר על פני השדה. ודי בזה כעת להחפץ באמת.

דברי אביך

נתן מברסלב

סימן קפ"ט

ברוך השם, יום ב' קרח תקצ"ה לפ"ק

אהובי בני חביבי, קבלתי מכתבך היום, וגם קודם לזה הודיעני ר' אייזיק נ"י [לכאורה ר' יצחק אייזיק מלאריין מתלמידי מוהר"ג וכן אחותו] מצרת בתך הקטנה, וצר לי מאד על צרתך ויסוריך [עיי' מכתב קפ"ו]. אך לא יכולתי להתאפק מלהוכיח קצת על אשר זה כמה ימים ושנים בכל פעם אתה צועק בקולות מרורים על כל אשר עובר עליך. הלא זה הדבר אשר דברתי עמכם אלפים פעמים, שהעולם מלא צער ומכאובות וכו', וכמו שאמר אדמו"ר ז"ל [ליקוימ ח"ב סי קי"ט] שבכאן נראה שהוא הגיהנם כידוע לך, וכבר צעק דוד המלך ע"ה [תהלים לח, יח] כי אני לצלע נכון וכו' וכן הרבה.

ואם אמנם האמת שבוודאי צריכין לצעוק להשם יתברך בעת הצער, וגם להודיע להתלמיד חכם צערו שיקבש עליו רחמים [ב"ב קטז. ועיי' ליקוימ ח"א סי י"ג]. ובפרט אל אביך, כי מי יחוס עליך יותר ממני. אך אף על פי כן בכל פעם צעקתך שלא כראוי, כאילו ח"ו כל העולם נפל עליך, וכאילו יסוריך ח"ו גדולים מכל בני העולם. לא כן בני חביבי, כי צריכין לזכור מאד בכל פעם

ח"א סי' מט, וסי' ס', סי' רל"ז, וח"ב סי' ל"ד, סי' פ"ט, ובשיחות הר"ן סי' פ"ו ובעוד מקומות], ואף על פי כן אשרינו אשרינו.

דברי אביך המצפה לראותך בשמחה מהרה.

נתן מברסלב

סימן קצ"ב

בעזרת השם יתברך, יום א' פרשת פנחס תקצ"ה לפ"ק

אהובי בני חביבי, מכתבך קבלתי, ואין להודיעך דבר.

אחר נסיעתך [ר' יצחק אכן באה על החתונה כמ"ש במכתב קצ"א, וכנראה שביום א' אחר השמחה נסע ר' יצחק בחזרה לעירו לטולטשין, וערך לו מוהר"ג המכתב הזה] לא נתמהמה השמחה זמן הרבה, רק בערך שני שעות, ותהלה לאל היה הכל שמחים מאד. ומה שאתה מתגעגע אחר השמחה, זה טוב מאד, וגם עתה במקום אשר אתה שם תגיל ותשיש בישועתו, כי לא דבר ריק הוא כל מה שעובר עלינו בחסדי ה' ובנפלאותיו העצומים, ומעט השמחה שזכינו עתה בכרסלב הוא פלא גדול, למי שנותן לב על כל מה שעבר עלינו באלו הימים.

[מוהר"ג כדרכו בקדוש ראה בכל הצרות והיטורים מה שעבר עליו באותן הימים, חסדי ה' ונפלאותיו העצומים. והמתבונן יראה שזה שהחליט מוהר"ג שבעת היתה החתונה, היה סייעתא דרמיא ומאת ה' היתה זאת, כי אז היו עומדים בין פרק לפרק, בין צרה לצרה, כי באותו זמן אחר חג השבועות נשקט קצת המחלוקת, ונרמה כלפי חוץ שנשקט הרעש, לכן היתה ספיקה ביד מוהר"ג ואנ"ש להכין החתונה ולשמח בעת שמחת בנו, כי מיד אחר החתונה בפרשת מט"מ התגברו המוסרים שונאי נפשו של מוהר"ג עוד הפעם ומסרו אותו לפני הארון, ונלקח מוהר"ג בתפיסה בשביה [עיין מכתב קצ"ג], ואחר שיצא מהתפיסה פסקו עליו שילך לגולה לנעמריב לג' שנים [עיין מכתב קצ"ט], ובאלו השנים היה מוהר"ג מגורש מביתו ומעירו ומחרבה אנ"ש, והיה דר אצל אחיו הר"ח ר' יודיל, וזה שרמו מוהר"ג "מעט השמחה שזכינו עתה בכרסלב הוא פלא גדול, למי שנותן לב על כל מה שעבר עלינו באלו הימים"]

והנה אני רואה עין בעין כי חסדי ה' לא תמנו וכו' [איכה ג, כב], עוד יש תקוה שנוכח לשמחה שלימה לשמחה של מצוה, לשמחת ישראל האמתית. בזה ובכא לנצח.

דברי אביך המתגעגע לשמחה בכל לב, כי העיקר הוא השמחה, און טאקי פארט האפ, און טאקי פארט און פארט און פארט האפ, און טאקי האפ, וואס האפ הייסט, לושמיר ווי אזוי ס'איז האבי האפ, [מלת "האפ" כינוי לשמחה בלשון רוסיא, ורמו מוהר"ג בלשון לע"ז שאפע"כ צריכין להיות בשמחה, ואחר כל מה שעובר איך שיהיה, אחר כל הצרות והרדיפות בגשמיות וברוחניות, צריכין להיות בשמחה ובטוב לב, ולזה רמו להפסיק ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה, ופי' רבינו"ל בליקו"מ שמעלה יתירה הוא להאמת לרדוף אחר המרה שחורה דווקא, להכניס אותה ג"כ בתוך השמחה, באופן שהמרה שחורה בעצמה תתפרק לשמחה, שיהפך המרה שחורה וכל היסורין לשמחה כדרך הבא לתוך השמחה, שא מגורל השמחה והחרוה מהפך כל הראגות והעצבות והמרה שחורות שלו לשמחה עיי"ש] **ששון ושמחה ישיגו וכו'** [ישעיה לה, י ועיין ליקו"מ ח"ב סי' כ"ג].

נתן מברסלב

כוונת הערות והציגונים בכדי להבין את המכתב הק', וברצוננו בעז"ה להדפיס כל המכתבים עם הערות כדי לזכות את הרבים, לכן נשמח לקבל באמייל מן הקוראים היקרים "הארות" בין על דברי מוהר"ג ובין על דברינו כדי שיצא מתחת ידינו דבר נאה ומתוקן, ויאשר כוונתנו למפרע

למכתבים למערכת, וכן לכתוב מאמרים להופיע בדעת סופר, אן להערות, וכן מי שברצונו שייגע לו העט סופר על יד האימג'ל, יפנה: **CONGHVPRINTING@GMAIL.COM** או להפעקס: **845.781.6701** להודיעה על מול טוב לאנ"ש, יש לשלוח הודעה (עד יום ג' בשעה: 9:00 בבוקר):

ועתה עולה על דעתי לעשות הנשואין ביום מחר אי"ה, ומן הסתם אשלה עגלה אחריך אם תהיה ביום מחר. ואם תהיה אחר שבת קודש, אודיע לך על ידי מוקדם או ביום א' על ידי שליח. וה' הטוב יעשה, וינחני בדרך האמת, ויגמור בעדי לטובה. ויקבל המכתבים לאדעס, ומאליך תבין איך להתנהג, ולה' הישועה.

דברי אביך הטרוד מאד ומצפה לישועה

נתן מברסלב

ושלום לכל אנ"ש באהבה רבה לכל אחד ואחד לפי יקר מעלתו הרמה.

הנה בטני מלא מלים לדבר עמם, אך אי אפשר על פני השדה, וגם דעתי טרודה עתה כאשר יספר לכם בני שיחי' [אודות החתונה]. נא מאד לעמוד בעזרי יותר מכחם בעת כזאת, כאשר תבינו גודל ההכרח לזה. וה' יפקח עיניכם, ויחזק לבבכם, שתיישבו עצמכם היטב היטב בזה העולם, ותחשבו עצות בכל יום למצוא דרך ונתיב ומסילה איך להתקרב להשם יתברך ולתורתו הק', ועל כל פנים איך להנצל מבאר שחת, ועם מי להתחבר בזה הצל עובר באופן שיהיה תקוה לאחריתכם, ולא יגעו לריק ח"ו, והאמת עד לעצמו.

אוהבם באמת לנצח המדבר לטובתם והצלחתם הנצחית באמת

נתן הנ"ל

סימן קצ"א

ברוך השם, יום ערב שבת קודש פ' בלק תקצ"ה לפ"ק

ששון ושמחה ישיגו, לכבוד אהובי בני הותיק המופלג מו"ה יצחק נ"י

עת הזמיר הגיע, והיום תהיה החופה למול טוב של בני שיחי' [עיין מכתב ק"צ]. על כן הנני שולח עגלה אחריכם, ואם אפשר שתבוא גם וזוגתך תחי' [הרבנית מרת חנה] מה טוב, על כל פנים תבוא אתה עם בנך [הר"ר יוד צבי שהיה אז בן שש, כי נולד בשנת תקפ"ט] שיחי', ואם ירצה עוד אחד מאוהבינו לבוא מה טוב. והשם יתברך ישיפע ששון ושמחה וכל טוב, נגילה ונשמחה בישועתו.

ואודות המלבוש לבני שיחי' עדיין לא דברתי עם בני ר' שכנא [בנו בכורו של מוהר"ג, דר בכרסלב]. כי מכתבו קבלתי בלילה, ועתה אני מוכן להתפלל, על כן כרצונך תעשה. וה' הטוב יגמור הכל בעדינו לטובה כרצונו וכרצון יראיו ז"ל.

ואני מוקף חבילי טרדות ובלבולים הרבה, ויום כזה בוודאי לא עבר עלי מעולם, שאהיה מוכרח לעשות נישואין לבני שיחי' באופן כזה, וברעש כזה, בעניות ובדחקות כזה, במחלוקת כזה, בספיקות כאלו, מלבד מה שיש בלבי מה שאי אפשר לבאר. אך גם ריבוי ההרחבות הנפלאות שבכל זה אי אפשר לבאר, ומדה טובה מרובה. ועל כולם מה שזכינו לשמוע על כל פרט ופרט מכל הנ"ל [מוהר"ג היה שש ושמה בזה שזכינו לשמוע מרבינו"ל מכל פרט ופרט שעובר עליו. ואפשר הכוונה גם לכל פרט ופרט מעניני החתונה המבואר הרבה ענינים שנשנים וסודות נפלאות בליקו"מ

שיעורים אויף אידיש אין ספר ליקוטי מוהר"ן !

לימוד ספה"ק ליקוטי מוהר"ן בכל יום
מען קען הערן אויף "אוצרות ברסלב" יעדן טאג א
עמוד בספה"ק ליקוטי מוהר"ן
718-855-2121
געלערנט "אויף אידיש" מיט א קלאהרין הסבר, לויט די
מפורשים און לויט ווי עס איז מבואר אין ליקוטי הלכות
חזקו ואמצו אחוי ללמוד ספריו "בכל יום", ולעין ולחפש בהם למצוא בהם
בכל פעם עצות להציל נפשכם (ע"ל מכתב ש"א)